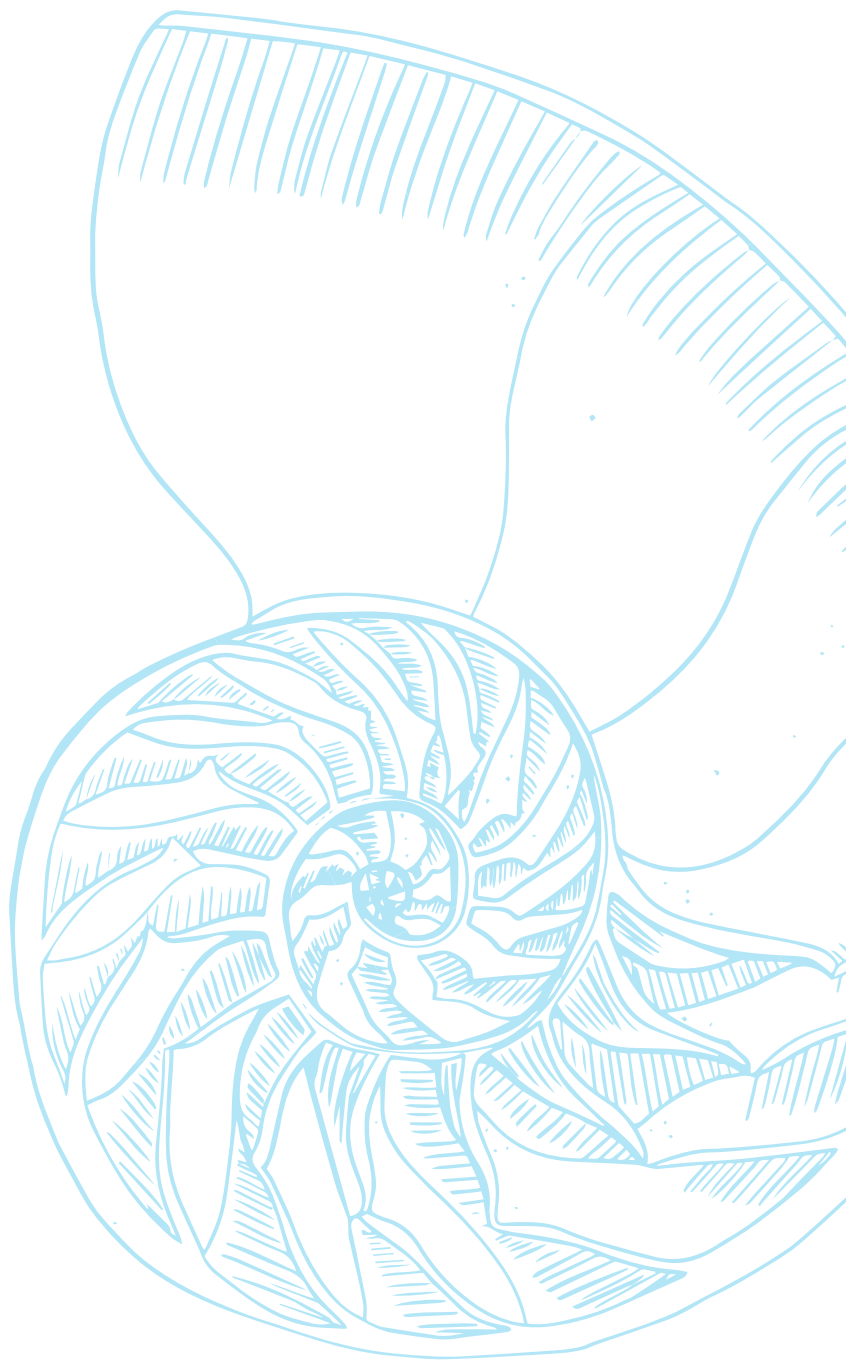

MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI MÚZEUM ÚJ, DEBRECENI GYŰJTEMÉNYI KÖZPONTJA ÉPÍTÉSZETI TERVPÁLYÁZAT

ZÁRÓJELENTÉS

TARTALOMJEGYZÉK

I. / ALAPADATOK	5
II. / ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉS	12
III. / AZ EGYES PÁLYAMŰVEK ÉRTÉKELÉSE	14
IV. / PÁLYAMŰVEK RANGSOROLÁSA	23
V. / AJÁNLÁSOK	25
JEGYZŐKÖNYV	26

I. / ALAPADATOK

310/2015. (X. 28.) korm.rend. 25. § (3) bekezdés a)-d) pontja szerint

Időpont: 2026. január 28.

Helyszín: Debreceni Infrastruktúra Fejlesztő Kft. székhelye (4025 Debrecen, Széchenyi u. 31.)

Melléklet: jegyzőkönyv a nyertes pályaművek szerzőinek adatairól.

A TERVPÁLYÁZATI FELHÍVÁS (RÉSZLET)

A TERVPÁLYÁZAT KIÍRÓJA:

Név: Debreceni Infrastruktúra Fejlesztő Kft.

Cím: 4025 Debrecen, Széchenyi u. 31.

E-mail cím: info@dif.debrecen.hu

A tervpályázat tárgya, célja

A Debreceni Infrastruktúra Fejlesztő Kft. (a továbbiakban: Kiíró) „A MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI MÚZEUM ÚJ, DEBRECENI GYŰJTEMÉNYI KÖZPONTJA” elnevezéssel uniós értékhatárokat elérő értékű meghívásos építészeti Tervpályázatot (a továbbiakban: Tervpályázat) hirdetett. A pályázat célja a Gyűjteményi Központ megtervezése a helyszínen már elhelyezésre került egyéb funkciókhoz illesztve.

A Tervpályázatra olyan pályaműveket várt a Kiíró,

- amelyben, az épület nemcsak különleges, újszerű építészeti megoldásokat alkalmazva emelkedik ki a környezetéből, hanem gondosan átgondolt funkcionalitással is párosul, amely tökéletesen kiszolgálja a benne működő tudományos intézmény igényeit;
- amely megfelelően szolgálja az intézményben zajló intenzív kutatási tevékenységeket, egyúttal biztosítja a műtárgyak korszerű raktározását és rendszerezését, alkalmas a kutatószolgálat ellátására, valamint biztosítani képes a tudás és információ hosszú távú megőrzését;
- amelyben a megjelenés és belső terek kialakítása egyaránt tükrözi az innovációra és a jövőre való nyitottságot;
- amelyben nagy hangsúlyt fektettek arra, hogy a funkció és esztétika harmóniában legyen egymással.

A Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ – Magyar Természettudományi Múzeum (a továbbiakban: MTM) a magyarországi és nemzetközi természettudományos **kutatások elismert bázisintézménye, amely a látogatók körében is a legnépszerűbb múzeumok egyike. A múzeum küldetése, hogy használható ismeretet és tudást adjon a természetben, a környezetben zajló folyamatokról, a természetről, az emberről és az ember által épített világról.**

A tervpályázat tárgya

Uniós értékhatárt elérő, meghívásos Tervpályázat, amely a Magyar Természettudományi Múzeum új, debreceni Gyűjteményi Központjának megvalósításához szükséges építészeti tervdokumentációk elkészítésére vonatkozik.

A Tervpályázat tárgya a Magyar Természettudományi Múzeum új Gyűjteményi Központ épületének megtervezése, az épület közvetlen környezetének kialakítása és a tervezési területbe (Science Park) való integrálása. A Tervpályázat során a Kiíró olyan tervezési koncepciót keres, mely a Tervpályázati kiírásban megfogalmazott tervezési célokat és tervezési programot magas építészeti színvonalon valósítja meg, illetve a tervezés és megvalósítás során magas minőségű épített és természeti környezetet eredményez a fenntarthatóság jegyében.

A Gyűjteményi Központ épületének a kialakítását tekintve a funkcionalitás mellett tükröznie kell az intézmény előremutató, innovációra nyitott gondolkodásmódját. Külső megjelenése és belső kialakítása utalhat a múzeum gyűjtőkörére és tudományos irányelveire, de elsődlegesen szem előtt kell tartania a használhatóság és a fenntarthatóság szempontjait.

A Gyűjteményi Központ épületének nettó 42.839 m² szintterületigényéből tervezetten 17.097 m² területen helyezkednek el a különböző gyűjtemények helyiségei, melyek elsősorban raktározási funkcióként látnak el. 8.555 m² alapterületet igényelnek a könyvtári- és iratgyűjtemények funkciói, valamint további 2.030 m² -en helyezkednek el a laborok, a műhelyek és a kapcsolódó helyiségeik. 2.490 m² alapterületigény jelentkezik a kutatószobák és irodák helyiségcsoport esetében, melyeket további 1.200 m² -nyi tárgyaló és előadóterem egészít ki. A szociális helyiségek, a közlekedő területek és egyéb helyiségek előírányzott területigénye 11.467 m².

A tervpályázat célja

A Tervpályázat célja a Tervpályázati dokumentációban (a továbbiakban: Dokumentáció) közzétett Tervezési Program megvalósítására legalkalmasabb tervező, vagy tervező csoport kiválasztása. Az új épület terveinek innovatív módon, magas építészeti minőségben, a jelen és távlati funkcionális igényeket messzemenően kiszolgáló módon kell elkészülniük.

A Tervpályázat eredményeként az 1. díjazott tervezővel a Kiíró a Kbt. 98. § (5) bekezdése alapján hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás eredményeképpen tervezési szerződést kíván kötni a Magyar Természettudományi Múzeum új, debreceni Gyűjteményi Központjára vonatkozó tervdokumentáció elkészítésére vonatkozóan.

A Magyar Természettudományi Múzeumhoz kapcsolódó debreceni **beruházások célja**, múzeumszakmai szempontból és műszakilag **egyedülálló és kiemelkedő múzeumi épületek létrehozása**. A **gyűjteményi, kutatási, oktatási és digitalizálási központ** (a továbbiakban: Gyűjteményi Központ), a **természettudományos kutatások bázisaként** a gyűjteményezés, rendszerezés és kutatószolgálat ellátása mellett a **természettudományos kutatások**, a biológiai és geológiai sokféleség természetrajzi kutatásának **hazai tudásközpontja lesz, míg külön helyszínen, de a tervezési területhez közel megvalósuló kiállítóépület** (a továbbiakban: Kiállítóépület) a közművelődési és kiállítási tevékenységen keresztül **biztosítja a látogatók számára az ismeretterjesztést, a környezettudatos nevelést és számos szolgáltatást**. Jelen Tervpályázat csak a Gyűjteményi Központ tervezésére vonatkozik, a Kiállítóépület tervezése nem része a feladatnak.

A tervpályázat formája, jellege

A tervpályázati eljárás fajtája a Dokumentáció 2.2. pontjában foglaltak szerinti. Az eljárás első szakaszában a Kiíró a jelentkező szerződés teljesítésére való alkalmasságáról vagy alkalmatlanságáról döntött, valamint kiválasztotta azokat az alkalmas Jelentkezőket, a meghatározott keretszám mértékéig, amelyeket pályamű benyújtására hívta fel.

A Tervpályázat jellege: az előminősítési szakaszban nyílt, a pályamű benyújtására vonatkozó felkérés szakaszában meghívásos.

A LEBONYOLÍTÁS RÖVID ISMERTETÉSE, BEÉRKEZETT PÁLYAMŰVEK SZÁMA ÉS ÁLLAPOTA

- A tervpályázat Kiírója a Debreceni Infrastruktúra Fejlesztő Kft. (4025 Debrecen, Széchenyi u. 31.) (a továbbiakban: Kiíró) volt.
- „A MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI MÚZEUM ÚJ, DEBRECENI GYŰJTEMÉNYI KÖZPONTJA”-című tervpályázati hirdetmény részvételi felhívása 2025. július 7-én 437456-2025. számon az Európai Unió Hivatalos lapjában (TED), valamint Közbeszerzési Értesítő 179. számában KÉ-10556/2025. iktatószámon jelent meg.
- Az eljárás első szakaszában a Kiíró a jelentkezők szerződés teljesítésére való alkalmasságáról vagy alkalmatlanságáról döntött, valamint kiválasztotta azokat az alkalmas jelentkezőket a meghatározott keretszám mértékéig, amelyeket pályamű benyújtására hívott fel (meghívott keretszám 14, amelyből a közvetlenül felkért pályázók száma 4, azaz a rangsorolás alapján további 10 pályázó kerülhetett meghívásra). A Tervpályázat jellege tehát az előminősítési szakaszban nyílt, a pályamű benyújtására vonatkozó felkérés szakaszában meghívásos.
- A tervpályázat lebonyolítási szabályainak, valamint a pályázaton történő részvétel feltételeinek ismertetésére Tervpályázati Dokumentáció készült, amely a tervpályázati kiírás közzétételétől a tervpályázati eljárás lebonyolítására szolgáló elektronikus rendszerben (mtm.gyk.debrecen.hu) a pályázók rendelkezésre állt.
- A Tervpályázati Dokumentációt letöltő részvételre jelentkezők a kiírással és a pályázattal kapcsolatos kérdéseiket a részvételi szakaszban 2025. július 14-ig tehették fel. A határidőben feltett kérdéseket a Kiíró nevében eljáró Bíráló Bizottság a rendelkezésére álló határidőn belül megválaszolta.
- A részvételi jelentkezések kizárólag a tervpályázati eljárás lebonyolítására szolgáló elektronikus rendszerben (mtm.gyk.debrecen.hu) voltak benyújthatóak 2025. július 28-án, 14.00 óráig.
- A részvételi szakasz eredményhirdetésére 2025. szeptember 5-én került sor.
- A pályázati szakaszban a Bírálóbizottság döntése alapján az Ajánlatkérő a keretszám erejéig meghatározott alábbi, alkalmasnak minősített részvételi jelentkezőket kérte fel a pályamű benyújtására:

Közvetlenül felkért pályázók

1. BORD Építész Stúdió Kft. (1068 Budapest, Felső erdősor 3. III/22.)
2. Gereben Marián Építészek Kft. (1026 Budapest, Pasaréti út 49.)
3. Narmer Építészeti Stúdió Bt. (1041 Budapest, Dessewffy u. 44.)
4. CÉH Tervező, Beruházó és Fejlesztő Zrt. (1112 Budapest, Dió utca 3-5.)

Rangsorolás alapján felkért pályázók

1. Archi.doc Építésziroda Kft. (9400 Sopron, Várkerület 23. 1/9.) és Hetedik Műterem Kft. (1125 Budapest, Tusnádi utca 7/a.)
 2. GAV-ART Stúdió Kft. (4400 Nyíregyháza, Szabadság tér 12/A. 1. em. 10.) és SZENES Design Stúdió Bt. (1026 Budapest, Virág árok 6/b.) és Mányi István Kft. (1122 Budapest, Határőr u. 13/b.)
 3. NART Építész Műterem Kft. (1118 Budapest, Budaörsi út 23/a.) és Mendoza Partida Architectural Studio (M PARTIDA ARCHITECTURE AND DESIGN SLP) (C.Paris 193 5-3 Barcelona 08036 Spain)
 4. Középülettervező Zártkörűen működő Részvénytársaság (1023 Budapest, Lubló u. 2.)
 5. PLANT-ATELIER PETERKIS Kft. (1026 Budapest, Nyúl u. 10.)
 6. Sáth és Társa Kft. (3400 Mezőkövesd, Bagoly út 42.)
 7. Sordo Madaleno Limited (registered office: 10 John Street, WC1N 2EB London, United Kingdom) és Építész Stúdió Kft. (1016 Budapest, Krisztina körút 71. V.2.) és Buro Happold Ltd. (registered office: Camden Mill, Lower Bristol Road, Bath BA23DQ UK)
 8. M-Teampannon Építészmérnöki Kft. (1053 Budapest, Veres Pálné utca 7.) és a bim.GROUP Kft. (1095 Budapest, Lechner Ödön fasor 10/B.) közös részvételre jelentkezők
- A Kiíró a fejlesztési helyszín megtekintésére 2025. október 16-én, 10:00 órától helyszíni szemlét tartott, ahol a Pályázók tájékoztatást kaphattak a helyszínnel kapcsolatban.
 - A pályamű benyújtására felkért pályázók a kiírással és a pályázattal kapcsolatos kérdéseiket a pályázati szakaszban 2025. október 21-ig tehették fel. A határidőben feltett kérdéseket a Kiíró nevében eljáró Bíráló Bizottság a rendelkezésére álló határidőn belül megválaszolta.
 - A pályázati szakasz dokumentációja és időpontjai a beérkezett kérdésekre tekintettel egy alkalommal módosultak.
 - A beérkezett pályaművek bontására 2025. december 4-én 20:00 órakor került sor a tervpályázati kiírás közzétételétől a tervpályázati eljárás lebonyolítására szolgáló elektronikus rendszeren (mtm.gyk.debrece.hu) keresztül.

Részvétel

- **Határidőre 8 pályamű érkezett.**
- A beadási határidő után (késve) nem érkezett be pályamű.

A pályázat értékelése

- A pályázat értékelését a Kiíró felkérésére **Bíráló Bizottság** végezte, amelynek munkáját számos szakterületet képviselő (építészeti, múzeumszakmai, turizmus- és vendégélmény-tanácsadói, múzeumüzemeltetési, fenntarthatósági, kiállítási, gazdasági, jogi- és közbeszerzési, műszaki, közműves, beruházási, ár- és költségszakértő) szakemberek segítették.
- A Bíráló Bizottság valamennyi tagja és szakértője titoktartási nyilatkozatot írt alá a Pályázók, illetve a Kiíró érdekeinek védelmében.

A BÍRÁLÓ BIZOTTSÁG ÖSSZETÉTELE

Szavazásra jogosultak:

Ssz.	Név	Szerepkör	Küldő szervezet	Beosztás
1	Bernert Zsolt	Elnök	Magyar Természet- tudományi Múzeum	főigazgató
2	Perényi Lóránt	Társelnök	Építési és Közlekedési Minisztérium	építészeti stratégiáért fele- lős helyettes államtitkár
3	Buza Andrea	Bizottsági tag	Kulturális és Innovációs Minisztérium	kormány-főtanácsos
4	Dr. Barcsa Lajos	Bizottsági tag	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	gazdasági területért felelős alpolgármester
5	Gábor István	Bizottsági tag	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	főépítész
6	Törös Attila	Bizottsági tag	Debreceni Egyetem	főmérnök
7	Pecsenye Béla	Bizottsági tag	Hajdú-Bihar Vármegyei Építész Kamara	elnök
8	Győrffy Zoltán	Bizottsági tag	Hajdú-Bihar Vármegyei Építész Kamara	elnökségi tag
9	Détári György	Bizottsági tag	Debreceni Infrastruktúra Fejlesztő Kft.	építész

Szavazásra nem jogosult szakértők:

Ssz.	Név	Szerepkör	Küldő szervezet	Beosztás
1	Dr. Paróczai Bernadett	közbeszerzési jogi megfelelés	Kíró	jogi szakértő
2	Schilling Sára	múzeumszakmai szakértő	Liget Budapest Projekt	múzeumszakmai igazgató
3	Bencze Anna	fenntarthatósági szakértő	Kíró	fenntarthatósági vezető
4	dr. Gubányi András	múzeumszakmai szakértő	Magyar Természettudományi Múzeum	tudományos és gyűjteményi főigazgató-helyettes
5	Buczko Róbert	gépész szakértő	Kíró	gépészmérnök
6	Nagyhaju Attila	építészeti szakértő	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	várostervezési csoportvezető
7	Szabó Ágoston	költségszakértő	BON CONTROL Kft.	ügyvezető
8	Kun Ferenc	műszaki szakértő	Kíró	ügyvezető
9	Jelinek Balázs	üzemeltetési szakértő	Liget Budapest Projekt	működési vezérigazgató helyettes
10	Fikó Viktor	építészeti szakértő	Kíró	építész
11	Müller Dávid	műszaki szakértő	Kíró	építőmérnök

A TERVPÁLYÁZATI KIÍRÁS SZERINTI ELŐÍRÁSOK BETARTÁSA

- A tervpályázati kiírás szerinti előírások betartásra kerültek.

A PÁLYAMŰVEK ÉRTÉKELÉSÉNEK SZEMPONTJAI

A Bíráló Bizottság az egyes pályaműveket **azonos szempontok szerint értékelté.**

Az értékelési szempontok – a Tervpályázati Felhívásban és a Tervpályázati Dokumentációban foglaltak szerint – az alábbiak:

Építészet és tömegalkotás:

- Az épület építészeti összhatása, tömegeinek aránya
- Az épület egyedi, innovatív külső és belső megjelenése, jellege
- Az épület térkapcsolatai
- Az épület tereinek építészeti minősége
- Parkolási és közlekedési rendszer
- Kerékpáros és gyalogos útvonalak

Technológia és funkció:

- Múzeumtechnológiai és műtárgyvédelmi megoldások
- Műtárgyi és közösségi terek épületgépészeti, valamint tűzvédelmi megoldásai
- Funkcionális kapcsolatok
- Közlekedési rendszerek
- Raktártechnológia

Fenntarthatóság:

- Energiahatékonyság
- Egészség és komfort
- Vízgazdálkodás
- Építőanyagok környezetterhelése
- Innováció
- Ökológia

Költségek:

- Az épület kivitelezésének várható költsége
- Az épület fenntartásának várható költsége

II. / ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉS

310/2015. (X. 28.) korm.rend. 25. § (3) bekezdés e) pontja szerint

A tervpályázatok mindenkor célja olyan egyedi, normatív építészeti megoldás megtalálására való felhívás, mely a versenyhelyzetből fakadóan magasabb teljesítményre és egyben szabadabb építészeti gondolatokra készíteti az alkotókat és segít megtalálni több megoldás közül a Kiíró szándékait leginkább kifejezőt.

Jelen tervpályázat esetében is a Kiíró a tervpályázati dokumentációban megfogalmazott tervezési program megvalósítására keresi a legjobb tervet és ez alapján a feladat tervezésére legalkalmasabb tervezőt annak érdekében, hogy a Magyar Természettudományi Múzeum Gyűjteményi Központjának tervezése a dokumentációban meghatározott feltételeknek legjobban megfelelő, magas szintű építészeti és funkcionális megoldással valósulhasson meg.

A Bíráló Bizottság (továbbiakban Bíráló Bizottság vagy BB vagy Bizottság) a bírálati munkáját a Szakértői Bizottság (továbbiakban Szakértők) értékelésének figyelembevételével végezte. A Szakértők a szakterületeik és az értékelési szempontok szerint munkacsoportokba szerveződve elemezték a pályaműveket. A szakértői szöveges és pontozásos értékeléseket a BB a plenáris üléseket megelőző napokban tanulmányozhatta, illetve a plenáris ülés első napján összefoglaló prezentációk keretében is megismerhette.

A Bíráló Bizottság az átfogó kép kialakítása érdekében a Szakértők bevonásával egyesével elemezte a 8 beérkezett pályaművet, majd kiválasztotta azon pályázatokat, melyeket további elemzésre, esetleg későbbi díjazásra, megvételre érdemesnek talált. A kiválasztott pályaműveket a BB részletesebben, mélyrehatóbban vitatta meg az értékelési szempontok figyelembevételével, majd ezt követően állította fel a díjazási, megvételi javaslatát.

A Kiíró célja olyan pályamű kiválasztása volt, mely garantálja, hogy a Debreceni Egyetem Science Parkjában olyan korszerű tudományos központ jöheszen létre, amely méltó háttérrel biztosít a múzeum nemzetközi szinten is kiemelkedő kutatási és gyűjteményezési tevékenységéhez. A tervezett intézmény nemcsak a természettudományos ismeretek rendszerezésének és megőrzésének kiemelt bázisa lesz, hanem a Debreceni Egyetemmel kooperálva a jövő kutatóinak is helyet biztosít gyakorlati képzések és multidiszciplináris együttműködések révén.

A pályaművek bírálatakor a BB különös figyelemmel vizsgálta az alábbi szempontok teljesülésének lehetőségét:

- az épület nemcsak különleges, újszerű építészeti megoldásokat alkalmazva emelkedik ki a környezetéből, hanem gondosan átgondolt funkcionalitással is párosul, amely megfelelő térbeli és szerkezeti keretrendszert biztosít a benne működő tudományos intézmény igényeinek hosszú távú, sokrétű kiszolgálásához;
- megfelelően szolgálja az intézményben zajló intenzív kutatási tevékenységeket, egyúttal biztosítja a műtárgyak korszerű raktározását és rendszerezését, alkalmas a kutatószolgálat ellátására, valamint biztosítani képes a tudás és információ hosszú távú megőrzését;
- a megjelenés és a belső terek kialakítása egyaránt tükrözi az innovációra és a jövőre való nyitottságot;
- nagy hangsúlyt fektettek arra, hogy a funkció és esztétika harmóniában legyen egymással.

A Bírálóbizottság holisztikus szemlélettel vizsgálta a tervezési programban megfogalmazott kérdésekre adott építészeti válaszokat. A pályaművek építészeti minősége mellett kiemelt figyelmet kapott a funkcionalitás, a fenntarthatóság és a beruházási költségek szempontjainak érvényesülése is.

A Bizottság külön értékelte azokat a megoldásokat, amelyek a magas szintű építészeti minőség mellett képesek voltak hitelesen megjeleníteni az intézmény szellemiségét és identitásközvetítő szerepét.

A Bizottság összességében nagyra értékelte a tervezők pályamunkákba fektetett energiáját és a kreatív megoldásaikat, melyek izgalmas és értékes pályamunkákat eredményeztek. Az épületek értékelésekor figyelembe vette, hogy a pályamunkák esetleges hiányosságai a későbbi tervezési fázisok során az épület alapkonceptiójának és karakterének megváltoztatása nélkül korrigálhatók-e.

Minden szempontot figyelembe véve a Bíráló Bizottság a pályázatot eredményesnek ítélte meg, megvalósításra a 8. számú pályaművet javasolta, így az I. díjban részesült. A Bizottság a II. és III. díj kiosztására is javaslatot tett ezen pályaművek építészeti minőségének elismeréseként. További egy munka kiemelt megvételben, két munka pedig megvételben részesült a kiemelkedő részletmegoldásaikat díjazva.

III. / AZ EGYES PÁLYAMŰVEK ÉRTÉKELÉSE (RÉSZLETES SZAKMAI BÍRÁLAT)

310/2015. (X. 28.) korm.rend. 25. § (3) bekezdés f) pontja szerint

AZ 1. SORSZÁMÚ PÁLYAMŰ

A pályamű építészeti koncepciója érzékenyen reagál arra a sajátos egyensúlykeresésre, hogy a jelentős méretű és összetett funkciójú programot oldott, emberléptékű architektúrával kezelje. Az épület tömegformálása ennek megfelelően négy jól elkülönülő, szuverén egységre bontja az architektúrát, melyek egy belső udvar köré szerveződve nemcsak a városi szövethez való illeszkedést, hanem a használói léptékhez való kapcsolódást is hitelesen közvetítik. A kialakuló tömegkompozíció kiegyensúlyozott, arányos, jól kontrollált építészeti karaktert mutat, mely jól illeszkedik az intézményi identitás elvárásaihoz.

A racionalizálás szándéka a tömegformálás mellett az alaprajzi logikában is tetten érhető: a központi, koncentrált közlekedési mag köré szervezett szárnyak jól érzékeltetik a hatékony térszervezés igényét. Az átrium és az azt körülvevő aula nemcsak világos tájékozódási pontként működik, hanem képes atmoszférikus, közösségi karaktert is adni az épület szívének. A tagolt tömegalakítás előnyösen segíti a természetes megvilágítás lehetőségeinek kiaknázását, míg a homlokzati karakter a csömöszölt földbeton panelek alkalmazásával reflektál a hely adottságaira és a természettudományos gyűjtemény küldetésére is. Az alkalmazott homlokzati anyagválasztás finom átjárást teremt az épület funkcionális rendeltetése és környezeti kontextusa között, de ezen fenntarthatósági törekvés azonban inkább eszei, semmint technológiailag megalapozott. Mindezt tovább árnyalja az épülettömeg tagoltságából következő energetikai veszteség, valamint a zöldhomlokzatok által generált műtárgyvédelmi aggályok.

Ezek a körülmények megformált, ugyanakkor részleteiben mégis kérdéseket felvető építészeti és környezeti vonatkozások jól mutatják a terv összetettségét, ugyanakkor rávilágítanak azokra a stratégiai hiányosságokra is, amelyek a koncepció koherenciáját gyengítik: a tömegstruktúra első pillantásra világos szervezési elvet sejtet, ám a belső funkcionális kapcsolatok, különösen az egyes szárnyak közötti átjárhatóság nehézsége, a közlekedési rendszer zártsága és a későbbi bővíthetőség hiánya olyan kérdéseket vet fel, amelyek az építészeti értékek ellenére gyengítik a koncepció érvényességét.

A gyűjteményi egységek szervezése alapvetően vertikális tömbösítésre épül, ami a funkcionális összetartozás ellenére több esetben szétaprózza az egyes gyűjtemények térbeli egységét. Az Állattár, a Növénytar és az Embertani Gyűjtemény több szintre tagolt elhelyezése a napi kutatói munkavégzés szempontjából kedvezőtlen, mivel nem támogatja a közvetlen, hatékony használati kapcsolatokat. Ezt a problémát tovább erősíti, hogy a szintek közötti kapcsolat elsődlegesen teherliftekre korlátozódik, ami a személyforgalom és a kutatói mobilitás szempontjából további működési nehézségeket vet fel. A belső közlekedési rendszer zártsága különösen a felsőbb szinteken válik problémássá: a déli és északi szárny közötti közlekedés csak a pincésinten és a földszinten biztosított, a többi emeleten az átközlekedés csak szintek közti mozgással, bonyolultan oldható meg.

A látványtárak a központi átrium köré szerveződnek, ami közönségforgalmi szempontból kedvező, ugyanakkor a természetes fény beengedése egyes látványtári egységeknél műtárgyvédelmi szempontból problematikus. Szintén aggályos a folyadékos látványraktár szabadpolcos kialakítása. A növényzettel befuttatott falak, valamint a sprinkler helyiségek száraz preparátumok melletti elhelyezése, illetve az Embertani Gyűjtemény felett pozícionált gépészeti terek ugyancsak műtárgyvédelmi aggályokat vetnek fel.

Ezzel szemben a közönségforgalmi terek elrendezése építészeti karakteres és reprezentatív: az aulához kapcsolódó közösségi zónák jó arányérzékkel kialakított téri rendet tükröznek, a könyvtár pozíciója jól illeszkedik a belső rendszerbe, az előadótermek környezete pedig alkalmas rangos szakmai és kulturális események befogadására.

A pályamű építészeti minősége, arányérzéke és jól kontrollált tömegformálása figyelemre méltó válaszokat ad a kiírás összetett kihívásaira. Bár a stratégiai működést érintő hiányosságok árnyalják a terv érvényességét, összességében a markáns építészeti karaktere és érzékeny téralakítása miatt a Bírálóbizottság **harmadik díjban** részesíti.

A 2. SORSZÁMÚ PÁLYAMŰ

A pályamű telepítése és tömegképzése egy következetes és arányos építészeti alapvetést rögzít. A téglalap alaprajzú, zárt tömeg szigorúan követi a telek geometriáját, belső szervezésének tengelyét pedig egy központi átrium határozza meg. A tervezési koncepció egyfajta poétikus réteggént emeli be a földbe ágyazott meteorit képét, mint az épülettömeg formai és anyagi megközelítésének alapját. Az analógia vizuálisan karakteres és narratív szempontból is jól értelmezhető, ugyanakkor építészeti megfogalmazása nem minden részletében érvényesül konzekvensen, ezáltal csökkentve a gondolati mélység és az építészeti artikuláció közötti kapcsolat szerves egységét.

A pályamű tömegformálása és a belső funkcionális rendszere szoros, következetesen végigvitt összefüggést mutat: a lépcsőzetesen tagolt, központi átrium köré szervezett épülettömeg világos, építészeti fegyelmezett keretrendszert biztosít a természetes fényt igénylő és az attól elzárandó terek differenciált elhelyezéséhez. A belső elrendezés alapstruktúráját a funkcionális súlypontok arányeltolódása határozza meg: míg a raktári egységek uralják az alapterület jelentős részét, a kutatói, irodai és laboratóriumi terek az átriumot szegélyezve, a külső homlokzat mentén húzódó raktározónakhoz kapcsolódva kerültek elhelyezésre. Ez a befelé forduló, zárt térszervezés finoman rezonál a tudományos munka kontemplatív, elmélyülést igénylő karakterére, míg a tömegképzés ehhez igazodva arányos, világosan tagolt és jól olvasható struktúrát eredményez: a közönségforgalmi, kutatási és raktározási funkciók vertikálisan is differenciált, karakteres tömegrészekhez rendelődnek. A tömegképzés városképi szempontból erőteljes megjelenésű a feltárás irányából, ugyanakkor a keleti homlokzat zártsága túlságosan monolitikus az intézményi szerepéhez.

A gyűjteményi terek szintenkénti és épülettömbönkénti elosztása érzékenyen követi a használat intenzitását és térigényét, ugyanakkor az egyes gyűjteményeket érintő belső funkcionális kapcsolatok pontosítást igényelnek. A legnagyobb méretű műtárgyak befogadására alkalmas egységek, így például az Állattár földszinti elhelyezése kedvező döntés, amely jól illeszkedik a belső logisztikai rendszer racionalizált szerkesztéséhez. A horizontális és vertikális közlekedés egyaránt világosan szervezett, a funkciók közötti átjárás jól követhető, az épület egészére jellemző térbeli rend a belső tájékozódást is megkönnyíti.

A közönségforgalmi terek pozicionálása többnyire megfelelő: a látványtár reprezentatív pozícióban, zárható terekben, az előcsarnokból erős vizuális feltárással jelenik meg. Azonban a több különálló gyűjteményi egység egy légtérbe szervezése műtárgyvédelmi szempontból nem ideális. Szintén problematikus a Múmiagyűjteményt és az Állattár egyes részeit érintő természetes fénynek való kitettség.

Az előadótermek jól pozicionáltak, a földszinti elhelyezkedés miatt könnyen elérhetőek, a megfelelően méretezett előtér és a kiszolgálófunkciók jól használható és hasznosítható egységet eredményeznek.

Kiemelendő az épület közönségforgalmi zónájának campus hangulatú térszervezése, amely a süllyesztett belső udvar köré rendezett közlekedő- és tartózkodótereivel sajátos térelményt biztosít.

Az üzemeltetés és fenntarthatóság szempontjából a pályamű több ponton is felülvizsgálatra szorul: a túlzott mértékű, különösen a nyugati tájolású üvegezés komoly árnyékolástechnikai kihívást jelent, míg a részleteiben még kiforratlan gépészeti rendszer a későbbi tervezési fázisokban alapterület-vesztésekhez vezethet.

A terv világos rendet, fegyelmezett építészeti gondolkodást és szilárd koncepciót mutat, amely magas színvonalon reflektál a programra. Noha az anyaghasználatra és a fenntarthatósági aspektusokra vonatkozó döntések helyenként megkérdőjelezhetők, a terv magas színvonalú építészeti teljesítménye és világos koncepcionális struktúrája alapján a pályaművet a Bírálóbizottság **második díjban** részesíti.

A 3. SORSZÁMÚ PÁLYAMŰ

A pályamű erőteljes, a helyi identitásra épülő táji narratívát jelenít meg, amely a Hajdúhát hullámmásására és a lokális tájkarakterre reflektálva alakítja építészeti koncepcióját. A fésűszerűen szervezett, párhuzamos épületfogak földbe ágyazása tudatosan kapcsolódik a nagyerdei főépület ökotonszemléletéhez, miközben a mesterséges dombból kiemelkedő szárnyak a természetből kinövő épület metaforáját hordozzák.

Az építészeti koncepció kellő körültekintéssel reagál a táji környezetre, ugyanakkor a megvalósításra javasolt formai és szerkezeti eszközök túlfeszítik a kivitelezés és üzemeltetés ésszerű kereteit. A nagyméretű földtöltés révén létrehozott zöld domb ugyan markáns építészeti gesztus, ám a használati, fenntarthatósági és gazdasági szempontok tükrében aránytalanul nagy terhet ró a beruházásra. A természetes illeszkedés szándéka inkább szcenikus hatásként, mintsem valódi integrációként érvényesül.

A város felé forduló főhomlokzat erőteljes jelenléte ugyan hatásos, ám túlnyújtott arányai és hangsúlyos megjelenése nincs összhangban az intézmény tényleges rendeltetésével. Az épület inkább reprezentatív közintézményre emlékeztet, semmint gyűjteményi háttérintézményre, így az építészeti kifejezés túlreprezentálja az intézmény valós rendeltetését.

A térszervezés alapvetően következetes, racionális: a publikus és irodai tereket magába foglaló észak-déli tengelyű tömegbe kapcsolódik a főként raktározási funkciójú kelet-nyugati irányú egységek sora. A gyűjtemények tömbösített, vertikálisan tagolt elhelyezése formai és strukturális szempontból koherens, ugyanakkor munkaszervezési oldalról több ponton is kedvezőtlen. A vertikális elrendezés miatt az egyes gyűjteményi egységeken belüli közlekedés nehézkes, egyes intenzív funkcionális kapcsolatok (pl. az Embertani Gyűjtemény és az ahhoz tartozó irodák között) nem biztosítottak megfelelő közelséggel, és műtárgybiztonsági szempontból kedvező horizontális kapcsolattal.

A közlekedési útvonalak logikus rendben kerültek kialakításra, de a fésűfog-szerű elrendezés miatt a távolságok jelentősek. A szárnyanként dedikált nagyszámú műtárgylift üzembiztonsági szempontból előnyt jelent, ugyanakkor a beruházási- és az üzemeltetési költségeket jelentősen növeli.

A természetes fény igényű és attól védendő funkciók épületgeometriai alapon történő elválasztása döntően jól megoldott.

A látványtár jól illeszkedik az épület pedagógiai és tudományos célrendszerébe: látogatható tanulmányi raktárként vagy még inkább kiállítóterként működik. A fénytől teljesen elzárt, szeparált kialakítása műtárgyvédelmi szempontból előnyös, ugyanakkor ezáltal kevésbé válik szerves részévé az épület vizuális arculatának. A látványtári területen beüli belmagassági ugrások kedvező térélményt eredményeznek, azonban az összes gyűjtemény egyetlen nagy helyiségben való elhelyezése műtárgyvédelmi kockázatot jelent.

A látogatói területek összességében megfelelően pozicionáltak. A főbejáratától könnyen megközelíthető a könyvtári olvasóterem, amely a szintek között megfelelő liftkapcsolattal jól kiszolgálható. Az előadóterem az első emeleten kapott helyet, reprezentatív térélményt nyújt, jól tagolt előtérrel, teraszkapcsolattal és

dedikált közönségforgalmi zónákkal. Az óriási homlokzati üvegfelületek impozáns megjelenést ígérnek, de a tervezett okosüveges árnyékolástechnika kiemelten költséges és kevésbé hatékony megoldás.

Fenntarthatósági szempontból a pályamű legvitatottabb kérdései a jelentős földmunka- és zöldtető-igényből fakadnak, amelyek nemcsak kivitelezéstechnikai szempontból jelentenek komoly erőforrás-terhelést, de beépülő karbonlábnyomuk is jelentős. A gépészeti rendszer jól strukturált, a zsilipes térleválasztás és a szintenkénti gépházelhelyezés logikus, míg a hőszivattyús és távhős redundáns ellátás előrelátó és korszerű energetikai megközelítést tükröz.

A karakteres építészeti megfogalmazás, a táji kontextusra való érzékeny reflexió és a jól strukturált térszervezés miatt a pályaművet a Bírálóbizottság **megvételben részesíti**.

A 4. SORSZÁMÚ PÁLYAMŰ

A pályamű karakteres és jól artikulált építészeti koncepcióból indul ki. A hosszanti aulatérre felfűzött szerkesztés növényi struktúrára vagy fosszilis lenyomatra utaló térmetaforája egyszerre szimbolikus és funkcionális. Az ebből elágazó gyűjteményi blokkok világosan szervezettek, az alaprajzi rend jól követhető. A kompozíció nagyvonalú, de helyenként túlfeszített; a hangsúlyos tengelyrendszer és a túlzott formálás az épületet néhol elszakítja a funkcionális szükségszerűségtől.

A tömegformálás kellő visszafogottsággal reagál a telekhasználat intenzitására, és előnyös utcaképi megjelenést biztosít. Azonban az épület külső architektúrája helyenként erőteljesen épít az önálló formai eszköztárra, így az egyes homlokzati elemek és a tető architektúrájában megjelenő, díszítő szándékú gesztusok sok esetben nem kapcsolódnak szervesen az épület funkcionális és szerkezeti logikájához. A zöldhomlokzati motívumok látványosak ugyan, de inkább kompozíciós fedőréteggént hatnak, semmint integrált fenntarthatósági megoldásként. Mindemellett a zöldhomlokzati elemek alkalmazása a nem kívánatos előhelyek kialakulása miatt műtárgyvédelmi kockázatot is jelent.

Az egyes gyűjtemények helyiségeinek egy szinten való elhelyezése kifejezetten előnyös, a gyűjteményen belül optimális munkaszervezést, hatékony napi működést tesz lehetővé. Az irodák és a munkaszobák többnyire megfelelően kapcsolódnak a gyűjteményekhez, a különböző gyűjtemények közötti átjárás pedig vertikálisan liftkapcsolattal biztosított. A térszervezés összességében jól átgondolt, világos logikai rendet követ, noha néhány gépészeti és vizes helyiség pozíciója műtárgyvédelmi kockázatok miatt felülvizsgálatot igényel.

A gyűjteményi raktárak zsilipes előtér nélküli, közvetlen feltárása a folyosók felől kedvezőtlen a szükséges légállapotok biztosítása szempontjából, valamint a raktárak íves határolófalai és a 6x8 méteres szerkezeti raszter raktártechnológiai szempontból kevésbé hatékony térhasználatot biztosítanak.

A világos szerkesztésű közlekedőrendszer jól támogatja az épület belső orientációját, míg a központi aulatér természetes fényt közvetít a belső terek felé. Ez az építészeti gesztus pozitív térélményt hoz létre, ugyanakkor a belső folyosóra nyíló munkaszobák, műhelyek és irodák esetében a közvetlen vizuális kitárulkozás, valamint a szűrt megvilágítás kevésbé ideális munkakörnyezetet eredményez.

A pályamű a látványtárak esetében a pozicionálást az adott gyűjtemény szintjéhez igazodóan kezeli. Az elhelyezésük, illetve a zárt kialakításuk műtárgyvédelmi és munkaszervezési szempontból előnyös, de így vizuális megjelenésükben kevésbé erősítik az épület karakterét.

A közönségforgalmi funkciók alapvetően jól elhelyezettek: a könyvtári olvasóterem a fogadótérből közvetlenül nyílik, kiszolgálása szintkapcsolati és logisztikai szempontból egyaránt megfelelő. Az előadóterem jól megközelíthető, szükség szerint a természetes fény ellátottsága is biztosított. A ruhatár, a mosdó közelsége, valamint a tárgyaló- és workshop terek integrálhatósága szintén előnyös.

A fenntarthatósági szempontok tudatosan beépülnek a pályamű koncepciójába: a megújuló energiahasználat részletes energetikai számításokon alapul, míg a szerkezeti rendszerben alkalmazott előregyártott kéregpaneles födém és a CEM III típusú beton kifejezetten előremutató megoldások. Ugyanakkor a homlokzaton és a tetőarchitektúrában megjelenő, elsősorban díszítő jellegű elemek nemcsak a formai következetességet gyengítik, hanem csökkentik az energetikai hatékonyságot is. Kiemelendő fenntarthatósági kérdés a jelentős kiterjedésű, több esetben funkcionálisan nehezen indokolható üvegfelületek alkalmazása. Ezek nemcsak komoly árnyékolástechnikai és hőkomfortbeli kihívásokat jelentenek, hanem különösen a felső üvegezésű átrium esetében olyan hőterhelési problémákat vetnek fel, amelyekre jelen formájában nem látható megbízható, hosszú távon is fenntartható megoldás. Az ezekhez szükséges árnyékoló rendszerek pedig az épület eredeti architektúráját lényegesen módosítanák, gyengítve annak formai integritását.

A pályamű határozott építészeti karakterrel és jól szervezett funkcionális renddel válaszol a program összetettségére. A világos térszervezése és értékes funkcionális struktúrája miatt a Bírálóbizottság **megvételben részesíti**.

AZ 5. SORSZÁMÚ PÁLYAMŰ

A pályamű a program komplexitására egy fegyelmezett, koncentrált építészeti válasszal reagál, mely a kis beépítési lábnyomot tekinti elsődleges rendezőelvnek. A választott koncepció a fenntartható és gazdaságos működés irányába tett felelős építészeti gesztus, amely a koncentrált beépítés előnyeit kívánja kihasználni. Mindezzel együtt a szorosra zárt és erősen racionalizált térszervezés olyan korlátokat eredményez, amelyek kevésbé támogatják az intézmény összetett és sokrétű működési igényeit.

A telek lehetőségeihez képest szűkre szabott beépítési lábnyom olyan térszervezési feszültségeket generál, amelyek az alulhasznált felszíni kapacitások árán háromszintes mélyépítést indukálnak. A mélyépítés ilyen mértékű alkalmazása ugyan kedvező hőtechnikai tulajdonságokat kínál, mégis komoly gazdasági, kivitelezési és műtárgybiztonsági aggályokat vet fel.

Az épület szigorú racionalitást sugárzó tömegformálása és visszafogott formai eszköztára koherens módon reflektál a gyűjteményi háttérintézmény elsősorban befelé forduló, kutatóorientált működésére. Ez az introvertált építészeti karakter ugyanakkor nem teremt kellően emberközeli munkakörnyezetet: a külső megjelenés komorsága és a homogén tömegképzés nem támogatja a mindennapi használat során elvárható vizuális és érzelmi komfortot. A sötét tónusú homlokzati kialakítás nemcsak hangulatában zárt, de energetikai szempontból is kedvezőtlen, a nyári időszakban várható hőterhelés kezelése nem megnyugtatóan megoldott. A főbejárat aránytalanul visszafogott építészeti artikulációja pedig nem tükrözi sem az intézmény jelentőségét, sem az épület tényleges léptékét.

Az épület belső struktúráját racionális rend határozza meg: szabályos alaprajzi rendszer és keresztirányú belső közlekedési tengelyek mentén felépülő tömbös szerkesztés jellemzi. A központi tengelyek met-széspontjára szervezett térstruktúra ugyan építészetileg és gépészeti szempontból jól átgondolt, ám a gyűjteményi logikától idegen: funkciócsoportok és az alaprajzi adottságok optimális térkitöltése szerint tömbösít, nem gyűjtemények szerint, ami a mindennapi működés és munkaszervezés szempontjából kifejezetten kedvezőtlen.

Bár a műtárgyraktárak a program elvárásaihoz igazodva természetes fénytől védett, pinceszinti pozícióban kerültek elhelyezésre a gyűjteményekhez kapcsolódó munkateretek, például az irodák, kutatószobák és preparáló műhelyek elrendezése széttagolt. Az azonos gyűjteményhez tartozó funkciók jelentős távolságra kerülnek egymástól, ami nem támogatja a természettudományos gyűjteményi munka napi működéséhez szükséges szoros térbeli együttműködést.

Az épület közlekedési rendszere alapvetően tiszta, jól átlátható: a horizontális és vertikális átjárás a keresztirányú tengelyek mentén biztosított. A műtárgyszállítás dedikált lifteken keresztül történik.

A látványtár centrális, rotundaszerű térként jelenik meg, jól megközelíthető pozícióban, műtárgyvédelmi szempontból kedvező, természetes fénytől elzárt kialakítással. Ugyanakkor az eltérő karakterű gyűjteményi egységek egy légtérbe szervezése állományvédelmi szempontból problematikus, és a központi centrális forma a szomszédos területeken funkcionálisan és geometriájában nehezen berendezhető raktári tereket eredményez.

A látványtár formavilágához erőltetetten igazodó, centrális elrendezésű, körszínpados előadóterem térképzése nem támogatja hatékonyan a rendezvényfunkciót, kialakítása funkcionális szempontból nehezen indokolható, használati értéke erősen megkérdőjelezhető.

A pályamű gépészeti rendszere átgondolt és a múzeumi funkciókhoz jól illeszkedő: a föld alatti terek hőmérséklet-stabilitását hatékonyan kihasználja, dedikált légtechnikai rendszerekkel és lokális gépházellátással. A szondás hőszivattyúk és a gázzaloltó rendszerek tudatos integrációja szintén a technológiai koncepció megalapozottságát mutatja. Ugyanakkor a háromszintes pinceszint építési kockázatai és költségvonzatai jelentősen csökkentik a rendszer hosszú távú fenntarthatósági előnyeit.

A pályamű racionális térszervezéssel reagál a program összetettségére, de a funkcionális kapcsolatok megbomlása és a háromszintes mélyépítés indokolatlan terhei érdemben gyengítik a koncepció működőképességét.

A 6. SORSZÁMÚ PÁLYAMŰ

A pályamű egy építészeti eszközökben gazdag, térstruktúrájában városias logikát követő kompozícióval válaszol a program összetettségére. A tagolt tömegalakítással kezelt humanizálási szándék alapvetően értékes kiindulópont, ugyanakkor a formai dinamizmus gyakran felülírja a funkcionális koherenciát, így az épület összképe nem válik egységes építészeti állásfoglalássá.

Bár a pályamű törekszik az építészeti tagoltság és az alaprajzi fegyelmezettség egyensúlyára, a megjelenésben feszültség érzékelhető e két irány között. A főhomlokzat artikuláltsága nincs összhangban a belső rendszer szigorú rendjével. A léptékváltások, az üveggel fedett belső udvarok és a markáns térmegnyitások ugyan karakteres térélményeket ígérnek, azonban jelentős kezelendő légtömeget generálnak, amely a nyári időszakban fokozott túlmelegedési kockázatot hordoz. A nagy kiterjedésű üvegfelületek az árnyékolás nehézségei miatt tovább növelik az energetikai terhelést, így az épület fenntartása hosszútávon nehezen optimalizálható. Ehhez társul a kétszintes pinceszint kialakításának problémája, mely az épület mérete és a telekadottságok tükrében aránytalan mélyépítési volumenként jelentkezik. A pályamű zöldfelületi és ökológiai törekvései jól érzékelhetők, azonban ezek az anyaghasználatban és a szerkezeti megoldásokban kevésbé tükröződnek, így a fenntarthatóság érvényesülése részleges marad.

A külső megjelenés formai szabadsága érdekes kontrasztban áll a belső struktúra jól átgondolt technológiai racionalitásával. A pályamű építészeti koncepciója világos és következetes rendet követ a fő hossz tengely mentén fésűfog-szerűen kialakított moduláris térstruktúrával. A három legnagyobb gyűjtemény vertikális egységekre bontása, valamint az azonos technológiai igényű funkciók szerinti tömbösítés a műszaki racionalitás szempontjából megalapozott, ugyanakkor ez a rendszer a gyűjteményi munka belső logikájával csak korlátozottan egyeztethető össze. A vertikális fűzés és a technológiai csoportosítás következtében az egyes gyűjteményekhez tartozó helyiségek jelentős távolságra kerülnek egymástól, ami a napi működés szempontjából hatékonyságcsökkenést eredményez, és műtárgybiztonsági kockázatokkal járó bonyolult belső közlekedési igényt generál.

A természetes fény biztosítása a fésűfog-szerű tagolással és a hossz tengely mentén vízszintes felnyitásokkal alapvetően megoldott, de több esetben a nagyfelületű üveghomlokzatos helyiségek funkcióval való párosítása átgondolatlan (pl. raktárak, FBÖ körlet).

A közlekedési rendszer alapvetően jól megoldott, a fő műtárgymozgatási útvonal egy aszimmetrikusan eltolt tengely mentén szervezett, amelyhez az egyes funkciók oldalágakra fűzve kapcsolódnak. Az épület fésűs tagolása miatt a vertikális közlekedés pazarlóan túlméretezett: minden gyűjteményi egységhez saját dupla személylift blokk kapcsolódik, ami gazdaságossági szempontból megkérdőjelezhető.

A közönségforgalmi terek az épület sarkából nyílnak, a vendégút a fő emeletre vezet, ahol az olvasóterem és az előadóterem helyezkednek el. Az előadóterem közvetlen kapcsolatban áll a látványtárakkal, melyek egyben a vendégfogadás és a vendéglátás lehetséges helyszínei rendezvény esetén. Ez a téri összenyitás kétségtelenül látványos és atmoszférateremtő lehet, de a műtárgyvédelmi szempontokkal nehezen összeegyeztethető.

A pályamű összetett építészeti gondolkodást tükröz, a formai gazdagság és a technológiai rendezettség értékes kiindulópont, de a túlzott lépték és a napi működésből fakadó funkcionális feszültségek, valamint az energetikai szempontból problematikus megoldások gyengítik a koncepció érvényességét.

A 7. SORSZÁMÚ PÁLYAMŰ

A pályamű világosan tükrözi azt a tervezői szemléletet, amelyben a funkcionalitás, a gazdaságos üzemeltetés és a fenntarthatósági szempontok élveztek elsőbbséget az építészeti karakter formálásával szemben. Ez a tudatos prioritizálás alapvetően meghatározza az épület koncepcióját és megjelenését: a racionalitás mentén szerkesztett tömeg, a kompakt elrendezés és az energetikai hatékonyságot szem előtt tartó telepítési logika mind e pragmatikus építészeti hozzáállás lenyomatai.

Az épület telepítése építészeti és logisztikai szempontból tudatos döntések eredménye, a keleti telekhatár menti elhelyezés elvben kedvező feltárási lehetőséget kínál a nyugati irányból érkező forgalom számára, ám a parkolás és a beszállítás közös térbe szervezése érezhetően csökkenti az érkezés térbeli minőségét. A látogatói forgalom és a műtárgyszállító teherforgalom egy felületre történő vezetése nemcsak a forgalomszervezés hatékonyságát rontja, hanem az intézmény reprezentációs értékeit is gyengíti.

A kompakt tömegforma, a különálló épületszárnyak mellőzése, valamint a szintek arányos kiosztása a működés hatékonyságát, az üzemeltetési racionalitást és a funkciók jól strukturált integrációját szolgálja. Az építészeti megfogalmazás következetessége azonban nem minden elemében éri el a koncepció elvi színvonalát. A tömeg formai törései, a plasztikai tagolás szándéka ellenére sem erősítik a karaktert, inkább megbontják a kompozíció egységét. Ezek a formai gesztusok nem támaszthatók alá sem funkcionális, sem szerkezeti szükségszerűséggel. Az alaprajzi szerkesztésre is visszaható formai feszültségek technológiai kötöttségeket eredményezhetnek, így összességében gyengítik a pályamű építészeti hitelességét. A homlokzati kialakítás formai változatossága, a szintek eltérő tömegalakítása, a felületi tagolás és az alkalmazott anyagok sokfélesége nem eredményez egységes építészeti arculatot. A keleti oldalon valamivel rendezettebb megjelenés érzékelhető, míg a főhomlokzat karaktere bizonytalanabb. A visszahúzott felső szintek ebben az összefüggésben nem oldják fel a kompozíció széttartását, inkább megerősítik annak esetlegességét.

Mindezek mellett érdemes kiemelni, hogy a külső megjelenés formai bizonytalanságai nem hatnak vissza a belső terek minőségére. A pályamű belsőépítészeti megfogalmazása jól átgondolt, arányaiban kiegyensúlyozott és kifejezetten kedvező munkakörnyezetet teremt. A több szintet átfogó, természetes fénnel jól ellátott fogadótér világos, nyitott atmoszférája már az érkezés pillanatában pozitív térélményt kínál. Az anyaghasználatban megjelenő faburkolatok finoman ellenpontoszák a külső tömeg feszességét, melegséget és természetességet visznek a belső téri világba, ami nemcsak esztétikai értéket képvisel, de hozzájárul a mindennapi használat komfortjához is. Az intézmény identitását is hangsúlyozó belsőépítészeti anyaghasználatban domináns ragasztott fa alkalmazása erős térbeli karaktert teremt, azonban fokozott állományvédelmi körülmények és hosszú távú fenntartási fegyelmet igényel.

Az épület belső struktúrája világos szervezési logikára épül: az épülettömeg hossz tengelyéhez igazodva, koncentrikusan elrendezve jelennek meg a funkciók. A gyűjteményi egységek horizontális, szintenkénti elhelyezése a napi működés szempontjából különösen kedvező, jól támogatja a hatékony munkafolyamotokat, a gyors hozzáférést és a logikus térhasználatot. A munkaszobákat, a laborokat és az egyes kutatói tereket az adott gyűjteményi raktárak szintjén, azok közvetlen közelében pozicionálja. A természetes fénytől elzárandó funkciók a belső magba, míg az irodai és kutatói zóna a természetes megvilágítást biztosító homlokzati sávba került.

A többszintes látványraktárak átrium köré szervezett elhelyezése kedvező megközelíthetőséget biztosít, ugyanakkor az üvegfallal határolt terek esetében bizonyos egységeknél jelentős UV-terhelés léphet fel.

A belső közlekedési rendszer világosan szerkesztett, noha hosszú útvonalakkal jár, de jól átgondolt, könnyen bejárható struktúrát alkot. A pincszinti üzemeltetési zóna külön egységben helyezkedik el, nem keveredik a műtárgyi terekkel, ahogyan a látogatói funkciók is jól elhatároltak az üzemi területektől.

A közönségforgalmi egységek az épület déli oldalán, a főbejárat közelében koncentrálnak. A többszint-magas, ék alakban metszett átrium egyszerre funkcionál fénykürtőként és térszervező elemként. Innen jól elérhetőek az előadótermek, a látványtárak és a legfelső szinten elhelyezkedő könyvtári olvasóterem is. A térszervezés logikája világos, a funkciók jól kiszolgálják egymást. A rendezvénytérhez közvetlenül kapcsolódó kiszolgáló egységek, a ruhatár és tárgyalók jól pozicionáltak, catering terület is biztosított. Az olvasóterem elhelyezése a harmadik emeleten természetes fénnel bevilágítva, méltó környezetet biztosít a kutatómunkához és a kiszolgálásuk is szinten belül megoldott.

A pályamű átgondolt funkcionális rendszere és következetes fenntarthatósági szemlélete példaértékű választ ad a kiírás elvárásaira. A jól artikulált funkcionális rend, a kiemelkedő belsőépítészeti megoldások, valamint a környezeti szempontokat előtérbe helyező tervezői attitűd miatt a pályaművet a Bírálóbizottság **kiemelt megvételeben** részesíti.

A 8. SORSZÁMÚ PÁLYAMŰ

A pályamű építészeti koncepciója kiemelkedő színvonalon, nagyvonalúan és konzekvensen valósítja meg azt az építészeti alaptézist, amely az intézmény küldetésével szoros párhuzamba állítható. A koncepció egyszerre hordozza a racionális szerkesztés fegyelmeit és a kulturális rétegzettség finom reflexióit. A tömör, monolitikus épülettömeg arányai, valamint a sallangmentes térszervezése méltó keretet adnak a tudományos intézmény zárt, befelé forduló működéséhez. A homlokzat rétegzett téglaburkolata nem pusztán anyaghasználatában, hanem gondolatiságában is archíumszerű: a különböző tájegységekről származó agyagtéglák finom szín- és struktúravariációi a geológiai sokféleséget reprezentálják. Ezáltal a homlokzat nem csupán burkol, hanem jelentést is hordoz, értelmez és rendszerez, érzékenyen rezonálva az intézményben folytatott tudományos tevékenységre. A homlokzatképzés ugyanakkor lokális utalásként is értelmezhető, az egykori debreceni téglagyárra is reflektál, így a hely identitását is szervesen beemeli az épület jelentésrétegeibe. A forma és az anyag kapcsolata ezen túlmenően olyan analógiát is teremt, amelyben a hagyományos agyagedények a megőrzés archetipikus eszközeiként jelennek meg. Ehhez hasonló módon válik maga az épület is időtálló, védelmező burokká – a kulturális és természeti emlékezet kortárs őrző- és kutatóhelyévé.

Az épület zárt, kontemplatív karaktere, valamint visszafogott, mégis karakteres tömegalakítása méltó módon tükrözi a gyűjteményi és kutatói funkciók sajátos működését. A tervezett architektúra a tudományos tevékenység nyugalalmát, a koncentrált elmélyülését helyezi fókuszba, amelyet a racionális térszervezés következetesen, magas építészeti minőségben szolgál.

Az épület térszervezése három hosszanti sávra tagolódik: a keleti oldalon kaptak helyet a gyűjteményi raktárak, a nyugatin a kiszolgáló funkciók, a munkaszobák és az irodatermek, míg a középső sáv egy lineáris közlekedő gerincet alkot. Noha a racionális szerkesztés következetessége erős térbeli karaktert eredményez, éppen e formai fegyelemből fakadóan a funkcionális kapcsolatok jelen állapotukban nem minden esetben tudnak a használati logika szempontjából optimális rendben kibontakozni. Egyes munkaszobák és a hozzájuk rendelt gyűjteményi egységek eltérő szinteken való megjelenése, illetve egyes műhelyek és laboratóriumi helyiségek elosztása csak részben támogatja a napi működéshez szükséges közvetlen kapcsolatrendszert. Ugyanakkor a rendszer alapvető koherenciája, valamint a strukturális raszter adottságai olyan építészeti rugalmasságot biztosítanak, amelyek a programtervi pontosítások során lehetővé teszik a funkciók közötti kapcsolatok továbbfejlesztését, a koncepció építészeti integritásának sérelme nélkül.

A természetes megvilágítás építészeti kezelése tudatos és jól kontrollált, mindemellett a homlokzat menti zónák térhasználati potenciálja további lehetőségeket rejt magában a funkcionális kapcsolatok optimalizálása tekintetében.

A látogatói funkciók a déli épületsarokhoz kapcsolódva, többszintmagas átriumtér köré szerveződnek, amelyből az előadótermek, a látványraktárak és az olvasótermek jól áttekinthető rendszerben nyílnak. A téri kompozíció építészeti szempontból meggyőző, azonban a látványtárakhoz vezető csigalépcső első-sorban szoborszerű gesztusként értelmezhető, használatát tekintve kedvezőtlen megoldás. Műtárgyvédelmi okokból szintén újragondolást tehet indokoltá az aulatér látványraktári elemeinek nyitott, szabadpolcos kialakítása.

A gyűjteményi raktárak alaprajzi geometriája összességében kedvező, jól szervezhető, flexibilis elrendezést kínál, ugyanakkor a zsilipes leválasztás következetes érvényesítése több helyen finomításra szorul. A belmagasságok optimalizálására javasolt kétszintes raktártechnológia hatékony térkihasználási szándékot tükröz, azonban a kutatási tevékenység gyakorlati folyamatai szempontjából kedvezőtlen megoldás, amely rámutat az egyes gyűjteményi egységek eltérő belmagasság-igényeihez igazodó, differenciáltabb térképzési rendszer kialakításának szükségességére.

Az épület belső közlekedési rendszere világosan szervezett, jól strukturált, azonban a műtárgylogisztikai útvonalak jelenlegi kidolgozottsága további finomítást igényelhet a dokkolási zóna környezetében, ahol a manőverezéshez és várakoztatáshoz szükséges terek csak részlegesen biztosítottak. A logisztikai működés zavartalanságának érdekében a parkolókapacitás újragondolása mellett indokolt lehet a teherforgalmi kapcsolatok feltárásának célzottabb újrastrukturálása is.

A pályamű fenntarthatósági megközelítése tudatos és megalapozott, az építészeti és szerkezeti döntések szintjén is következetesen érvényesül. Azonban az üzemeltetési és műtárgyvédelmi szempontok maradéktalan érvényesülése érdekében indokolt lehet a homlokzati rendszer részleteinek további finomítása, különös tekintettel a karbantarthatóságra és a nem kívánt élőhelyek kialakulásának megelőzésére.

Az épület építészeti koncepciója egységes, karakteres és magas minőségű megfogalmazásban valósítja meg azt a térbeli és formai rendet, amely a gyűjteményi és kutatási funkciók számára méltó és időtálló keretet biztosít. A gondosan szerkesztett struktúra, a visszafogott anyaghasználat és a formai fegyelem olyan stabil alapot nyújtanak, amely lehetővé teszi a részleteiben még pontosításra szoruló funkcionális megoldások integrálását az építészeti koncepció sérülése nélkül. A Gyűjteményi Központ koncepciója tehát nemcsak térbeli válasz, hanem szellemi tükör is, amely az architektúra eszközeivel fogalmazza meg a tudományos emlékezet kortárs építészeti reprezentációját.

A koncepció kimagasló építészeti minősége, szimbolikus és funkcionális rétegzettsége, valamint a továbbtervezéshez kínált stabil, jól értelmezhető keretrendszere miatt a pályaművet a Bírálóbizottság **első díjban** részesíti.

IV. / PÁLYAMŰVEK RANGSOROLÁSA (DÍJAK ÉS MEGVÉTELEK ELOSZTÁSA)

310/2015. (X. 28.) korm.rend. 25. § (3) bekezdés g-h) pontja szerint

A Bíráló Bizottság döntése alapján:

I. DÍJBAN RÉSZESÜL A

8. számú pályamű

Az 1. díj összege: **10 000 000 Ft**

A Bíráló Bizottság egyhangú döntése alapján:

II. DÍJBAN RÉSZESÜL A

2. számú pályamű

A 2. díj összege: **8 000 000 Ft**

A Bíráló Bizottság döntése alapján:

III. DÍJBAN RÉSZESÜL AZ

1. számú pályamű

A 3. díj összege: **4 500 000 Ft**

A Bíráló Bizottság egyhangú döntése alapján:

KIEMELT MEGVÉTELSEN RÉSZESÜLT A

7. számú pályamű

A megvétel összege: **3 500 000 Ft**

A Bíráló Bizottság egyhangú döntése alapján:

MEGVÉTELSEN RÉSZESÜLT A

3. számú pályamű

A megvétel összege: **2 000 000 Ft**

A Bíráló Bizottság egyhangú döntése alapján:

MEGVÉTELSEN RÉSZESÜLT A

4. számú pályamű

A megvétel összege: **2 000 000 Ft**

Indoklás:

A beérkezett pályaművek közül több is tartalmazott a Kiíró számára hasznosítható gondolatokat és olyan terveket, mely a kiírás szempontjait olyan mértékben kielégítette, hogy a megvalósítás lehetősége a dokumentált terv alapján reálisan felmerülhet.

Ezek okán a Bíráló Bizottság úgy döntött, hogy három pályamű részesül díjazásban, egy kiemelt megvételben, kettő pedig megvételben.

Mivel a Bíráló Bizottság és a szakértői értékelések egybehangzóan arra a megállapításra jutottak, hogy a benyújtott pályamunkák között nem szerepel olyan, amely maradéktalanul megfelel a Kiíró elvárásainak, ezért az első helyezéshez kapcsolódó, kiadható díjazás összegét csökkentette.

Az **I. díjas pályamű** magas színvonalon és érzékenyen reflektál az intézmény küldetésére, miközben a formai fegyelem és kulturális rétegzettség harmonikus egységet alkot. Az épület tömegalakítása, anyaghasználata és térszervezése világos, következetes rendszerré áll össze, amely nemcsak karakteres megjelenést, hanem jól értelmezhető működési keretet is biztosít. A szerkezeti és térbeli logika olyan fokú rugalmasságot hordoz, amely lehetővé teszi a belső funkcionális kapcsolatok későbbi optimalizálását és pontosítását anélkül, hogy az alapvető építészeti gondolat sérülne. A koncepció kimagasló építészeti minősége, szimbolikus és funkcionális rétegzettsége, valamint a továbbtervezéshez kínált stabil, jól értelmezhető keretrendszere miatt a pályaművet a Bizottság I. díjban részesítette.

A **II. díjas pályamű** markáns és arányos tömegkezeléssel, valamint következetesen szerkesztett térstruktúrával ad választ az intézmény összetett funkcionális igényeire. A belső működés logikája, valamint a különböző használati egységek kapcsolódása átgondolt és építészeti szinten is fegyelmezett keretrendszert alkot. A pályamű építészeti és funkcionális erőit ugyanakkor némiképp ellensúlyozza a homlokzati anyaghasználat és az üvegezett felületek aránya, melyek jelenlegi formájukban nem minden tekintetben felelnek meg a fenntarthatósági és üzemeltetési szempontoknak. A pályaművet a Bizottság a magas színvonalú építészeti teljesítménye és a világos koncepcionális struktúrája elismeréseként II. díjban részesítette.

A **III. díjas pályamű** építészeti érzékenysége, arányos tömegkompozíciója és letisztult téralakítása jól tükrözi a program komplexitását és léptékbeli kihívásait. A kiegyensúlyozott léptékű tömegstruktúra, a karakteres közönségforgalmi terek és a helyi kontextusra reflektáló anyaghasználat az intézményi identitás hiteles megjelenítését szolgálják. Az értékes építészeti megoldások elismerése mellett a Bizottság a tömeg tagoltságából eredő energetikai hatások, a felmerülő műtárgyvédelmi kockázatok és a közlekedési rendszer zártsága miatt a tervet az I. és II. pályaművek mögé sorolta.

A kiemelt megvételben részesült pályamű esetében a Bizottság a pályamű funkcionális rendszerét, kiemelkedő belsőépítészeti-, valamint fenntarthatósági megoldásait ismerte el.

A megvételben részesült pályaművek koncepcionális, vagy építészeti megfogalmazásuk egyes elemieiben tartalmaznak olyan részleteket, melyek értékeit a Bizottság elismerte.

V. / AJÁNLÁSOK

310/2015. (X. 28.) korm.rend. 25. § (3) bekezdés i) és k) pontja szerint

A Bíráló Bizottság úgy ítélte meg, hogy a pályázatra benyújtott pályaművek egy része tartalmaz olyan koncepcionális, építészeti vagy urbanisztikai részletmegoldásokat, melyek miatt kiemelt megvételre és megvételre érdemesek. A kiemelt értékeket hordozó pályaművek pedig díjazásban részesülnek. A pályaművek sorrendje, a díjazás és megvétel összege a Zárójelentés IV. pontjában szerepel.

A Bíráló Bizottság az elvégzett értékelés és a pályázatok részletes elemzése alapján ajánlja, hogy a tervpályázati eljárást követő hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásban a Kiíró az első díjas pályázót kérje fel ajánlattételre a végleges tervező és a megvalósításra alkalmas végleges terv kiválasztása céljából.

A Kbt. 98.§ (5) bekezdésében, valamint a 310/2015. (X. 28.) kormányrendelet 28. §-a alapján a Bíráló Bizottság a Kiíró felé megfogalmazott fenti ajánlása értelmében az I. díjban részesült pályamű szerzőjét kell, hogy felkérje a tervpályázati eljárást követő hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásban ajánlattételre megjegyezve, hogy a továbbtervezés során vegye figyelembe az alábbi ajánlásokat:

- a felhasználó igényeire jobban reagáló belső funkcionális elrendezés kialakítása, különös tekintettel az egyes gyűjtemények belső struktúrájára;
- homlokzat menti zónák funkcionális és térhasználati lehetőségeinek további kiaknázása;
- a látványtárakhoz vezető csigalépcső felülvizsgálata a használhatóság és hozzáférhetőség szempontjából;
- az aulaterben elhelyezett látványraktári elemek nyitott, szabadpolcos kialakításának felülvizsgálata műtárgyvédelmi szempontból;
- a gyűjteményi raktárak esetében a zsilipes leválasztás következetes érvényesítése, valamint a kétszintes raktártechnológiai rendszer kiváltása;
- a műtárgylogisztikai útvonalak pontosítása a dokkolási zóna környezetében: manőverezéshez és várakoztatáshoz szükséges terek biztosításának finomítása;
- a homlokzati rendszer részleteinek finomítása a karbantarthatóság szempontjából, valamint a nem kívánt élőhelyek kialakulásának megelőzése érdekében.

JEGYZŐKÖNYV

a

**„A Magyar Természettudományi Múzeum új, debreceni Gyűjteményi Központjához
kapcsolódó épülettervezés”**

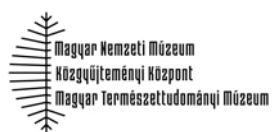
tárgyú tervpályázati eljárás zárójelentéséhez

Időpont: 2026. január 28. 12:00 óra.
Helyszín: Debreceni Infrastruktúra Fejlesztő Kft. székhelye (4025 Debrecen, Széchenyi u. 31.).
Tárgy: a pályaművek titkosításának feloldása.

Kiíró a 310/2015. (X.28.) kormányrendelet 25. § értelmében a szakmai bírálatokat rögzítő dokumentumok (zárójelentés/értékelési jegyzőkönyv) elfogadása után feloldotta a pályaművek titkosítást, mely alapján a pályázók adatait az alábbiakban rögzíti:

DÍJAZÁS/MEGVÉTEL	BÍRÁLATI SORSZÁM	Pályázók adatai
I. DÍJ	08.	Sordo Madaleno Ltd. // Építész Stúdió Kft. // Buro Happold Ltd.
II. DÍJ	02.	Középülettervező Zrt.
III. DÍJ	01.	Archi.doc Építésziroda Kft. // Hetedik Műterem Kft.
KIEMELT MEGVÉTEL	07.	CÉH Tervező, Beruházó és Fejlesztő Zrt.
MEGVÉTEL	03.	GAV-ART Stúdió Kft. // SZENES Design Stúdió Bt. // Mányi István Kft.
MEGVÉTEL	04.	Gereben Marián Kft.
-	05.	Narmer Építészeti Stúdió Bt.
-	06.	M-Teampannon Építészmérnöki Kft. // bim.GROUP Kft.

A jegyzőkönyvet készítette: Dr. Paróczai Bernadett, jogi szakértő.

Debrecen

